

היסטוריה

לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – לאומיות וציונות

פרק שני – בונים את מדינת ישראל

פרק שלישי – מדינת ישראל במזרח התיכון – סוגיות נבחרות

יש לענות על שניים מן הפרקים, ובכל פרק לבחור בשאלה אחת – (2x50) – סך הכול – 100 נקודות.

שימו לב: על תלמידי אשכול 1 לענות על פרק שני ושלישי.

על תלמידי אשכול 2 לענות על פרק ראשון ושלישי.

על תלמידי אשכול 3 לענות על פרק ראשון ושני.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון או מילון אלקטרוני עברי-לועזי / לועזי-עברי.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

שימו לב: פרק זה מיועד לתלמידי אשכול 2 ולתלמידי אשכול 3.

פרק ראשון – לאומיות וציונות (50 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 1–3.

1. הלאומיות המודרנית

- א.** – הסבירו מהי לאומיות מודרנית – מתי היא צמחה, איפה היא צמחה, ומה היו המטרות שלה.
- הציגו שינוי אחד שיצרה הלאומיות המודרנית במפה המדינית של אירופה.
- (23 נקודות)
- ב.** לפניכם שלושה גורמים שהשפיעו על צמיחת הלאומיות המודרנית:
- רעיונות ההשכלה
- המהפכה התעשייתית
- המהפכה הצרפתית
- בחרו בשניים מן הגורמים, והסבירו את ההשפעה של כל אחד מן הגורמים שבחרתם על צמיחת הלאומיות המודרנית.
- (27 נקודות)

2. צמיחת הציונות, הרצל

- א.** – הסבירו את ההשפעה של התנועות הלאומיות באירופה על הצמיחה של התנועה הציונית.
- הסבירו גורם נוסף שהשפיע על הצמיחה של התנועה הציונית.
- (25 נקודות)
- ב.** הציגו שתי פעולות שנקט (עשה) הרצל כדי להשיג צ'רטר על ארץ-ישראל, והסבירו מדוע הוא לא הצליח להשיג את הצ'רטר.
- (25 נקודות)

3. העליות לארץ-ישראל בשנים 1881–1914

- א.** – הציגו שניים מן הגורמים לעליות לארץ-ישראל בשנים אלה.
- הציגו שניים מן הקשיים של העולים, והסבירו גורם אחד שסייע לעולים להתגבר על אחד מן הקשיים האלה.
- (25 נקודות)
- ב.** הציגו שני שינויים שהעולים עשו בארץ-ישראל בשנים 1881–1914: שינוי אחד בתחום ההתיישבות ושינוי אחד בתחום החינוך והתרבות.
- (25 נקודות)

שימו לב: פרק זה מיועד לתלמידי אשכול 1 ולתלמידי אשכול 3.

פרק שני – בונים את מדינת ישראל (50 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 4–6.

4. המאבק בבריטים (1945–1947)

- א.** בנספח לשאלה זו מוצגים שני תצלומים (1–2) שקשורים בהעפלה לארץ־ישראל בשנים 1946–1947.
- על פי **מה שלמדתם**, הציגו את מטרות ההעפלה לארץ־ישראל בשנים 1945–1947.
 - הסבירו כיצד מטרות ההעפלה בשנים אלה באות לידי ביטוי ב**אחד** מן ה**תצלומים**.
- (25 נקודות)
- ב.** בחרו ב**אחד** מן התחומים: מאבק צבאי **או** התיישבות.
- בתחום שבחרתם, הסבירו **שתי** מטרות של היישוב, והציגו פעולה **אחת** שנקט (עשה) בשנים 1945–1947.
- (25 נקודות)

5. מלחמת העצמאות

- א.**
- מדוע פרצה (התחילה) מלחמת העצמאות (30 בנובמבר 1947)?
 - הציגו **שני** קשיים של היישוב היהודי ב**שלב הראשון** של המלחמה, והסבירו כיצד הוא ניסה להתמודד עם **אחד** מן הקשיים האלה.
- (25 נקודות)
- ב.**
- מדוע פלשו צבאות מדינות ערב למדינת ישראל במאי 1948?
 - הציגו **שני** קשיים של מדינת ישראל ב**שלב השני** של המלחמה, והסבירו כיצד היא ניסתה להתמודד עם **אחד** מן הקשיים האלה.
- (25 נקודות)

6. עלייה וקליטה בשנות החמישים והשישים

- א.** הסבירו **שתי** סיבות לעלייה למדינת ישראל בשנות החמישים והשישים: סיבה אחת לעלייה מאירופה וסיבה **אחרת** לעלייה מארצות האסלאם. (25 נקודות)
- ב.**
- הסבירו את הקשיים שהיו למדינת ישראל בקליטת העולים בתחום ה**דיור** בשנות החמישים והשישים.
 - הציגו **שתי** פעולות שעשתה המדינה בתחום הדיור.
 - הסבירו קושי **נוסף** של מדינת ישראל בקליטת העולים בתקופה זו.
- (25 נקודות)

שימו לב: פרק זה מיועד לתלמידי אשכול 1 ולתלמידי אשכול 2.

פרק שלישי – מדינת ישראל במזרח התיכון – סוגיות נבחרות (50 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 7–10.

7. זיכרון השואה**א.** תארו את היחס של החברה הישראלית לשואה בשנות החמישים, עד משפט אייכמן, והסבירו שני גורמים ליחס זה.

(25 נקודות)

ב. – חוקרים רבים טוענים שמשפט אייכמן הביא לשינוי ניכר (גדול) ביחס של החברה הישראלית לשואה.הביאו שני נימוקים לביסוס טענה זו.– הציגו גורם נוסף (שהוא לא משפט אייכמן) שהוביל לשינוי ביחס של החברה הישראלית לשואה.

(25 נקודות)

8. מלחמת ששת הימים (1967)**א.** הסבירו מדוע פתחה מדינת ישראל במלחמה נגד מצרים, ירדן וסוריה ביוני 1967: בססו את תשובתכם על שתי עובדות

היסטוריות. (25 נקודות)

ב. מלחמת ששת הימים והתוצאות שלה שינו את מדינת ישראל לְבְּלִי הֶפֶר (שינוי גדול מאוד).בססו טענה זו באמצעות שתי עובדות היסטוריות מתחומים שונים. (25 נקודות)**9. מלחמת יום הכיפורים (1973)****א.** – מדוע פתחו מצרים וסוריה במלחמה נגד מדינת ישראל באוקטובר 1973?

– מדוע הופתעה ישראל כשפרצה המלחמה?

(25 נקודות)

ב. מלחמת יום הכיפורים שינתה את מדינת ישראל לְבְּלִי הֶפֶר (שינוי גדול מאוד).בססו טענה זו באמצעות שתי עובדות היסטוריות מתחומים שונים. (25 נקודות)**10. עלייה וקליטה בשלושים השנים האחרונות של המאה ה־20****א.** הסבירו שלוש סיבות לעלייה למדינת ישראל בשלושים השנים האחרונות של המאה ה־20. (25 נקודות)**ב.** הסבירו שלושה גורמים למעבר מתפיסת "כור ההיתוך" לתפיסת ה"רב־תרבותיות". (25 נקודות)**בהצלחה!**זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

נספח לשאלה 4 – תצלומים

תצלום 1 – אוניית המעפילים יאשיהו וג'ווד, 1 ביולי 1946

הכתובת על השלט: "שרדנו את היטלר, מוות אינו זר לנו, דבר לא ימנע מאיתנו להגיע לארץ מולדתנו, הָדָם על ידיכם אם תירו על אונייה בלתי חמושה זו".

(מקור: מוזאון המלחמה האימפריאלי, צלם: ר"ו גרגורי, מספר פריט E31953)

(Photo by R. W. Gregory, Imperial War Museums, E31953)

תצלום 2 – הורדת פצוע מאוניית המעפילים אקסודוס, יולי 1947

(מקור: אוסף התצלומים הלאומי, D8-035. צלם: הנס פין)